

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Het Leven Der HH. Maeghden Die Van Christvs tijden tot dese eeuwe Inden Salighen Staet Der Svyverheydt inde Wereldt gheleeft hebben

Rosweyde, Heribert

T'Antwerpen, 1626

22. Nou. Het leven vande H. Cæcilia, Maghet ende martelaersse. an. 252.

urn:nbn:de:hbz:466:1-43129

S. CÆCILIA. Virgo et Martyr

Ioan. Gnobbert. excudit.

H E T L E V E N

V A N D E

H. C A E C I L I A 22. Nov.
A. 232.

M A G H E T

ende Martelaerſſe.

De gloziouſe Maghet en martelaerſſe *S. Cæci- Vt oude
lia* was gebozē tot Roomen van ſeer machti- *Registers
ghe/ edele/ ende doorluchtrighe ouders. Als ſp ende Sim.
van den Heere des hemels gheroepen wierdt/ Metaphr.
gaf ſp hem terſtondt ghehoor; ende wierdt in
ſulcker boeghen met ſijne goddelijcke liefde ontvonckt/
dat ſp dagh ende nacht niet anders en oberlepde / noch
iet anders en handelde / van hoe ſp deſe volmaeckte lief-
de verwerben ſoude. Daerom droegh ſp den boeck der
Euangelien altoos / ende overlas dien dickmaels; ar-
beydende met alle haer vermoghen om de woorden des
Salichmaeckers te werck te ſtellen / ende haer teeder *De S. Cæci-
lia caſtijdt
haer lichaem
met baſten
ende haren
kleederen.*
maeghdelijck lichaem te caſtijde met een ſcherp baſten/
ende pijnelijcke haren kleederen; bemerkende dat ſp
alſoo meer ſoude behaghen aen haren lieven bropde-
gom Iesus Chriſtus.*

Alſoo deſe ſalighe Maghet haer bekommerde met deſe
heylighe oeffeningen; ſoo is 't gheſchiet dat hare ouders
haer teghen haren danck ten houwelijck gaben aen een *Sp wordt
ten houwe-
lijck ghe-
epſcht.*
nen machtrighen jonghen edelman ghenaemt Valeria-
nus. Den dagh quam aen / op welken de broploſt ge-
houden ſoude worden: ende als nu een ieghelijck vae-
lijck ende verheught was; ſoo was de ſalighe Cæcilia al-
leen bedroeft ende benaubt van herten: ende uytwen-
dijck ghecleedt ende verciert zijnde met koſtelijcke
kleederen van zijde ende gout / naer haren en haer brop-
degoms ſtaet; hadde ſp op haer bloot lichaem een roude
haren-cleedt; ende die daghen te voren ſtorzeſe ober-
bloedighe tranen / vaſtende ende biddende / en badt den
Heere ſeer oodmoedelijck / dat hy haer ſupber / repn /
ende ongheschent wilde bewaren / als ſijne / hoe-wel
ontwe-

Sp neemt
de Heplighen
tot hare
hoorspre-
kers.

onweerdighe bruydt. Ende om dese weldaedt beter van
Godt te verwerben / nam sy tot hare voorsprak en d'En-
ghelen / d' Apostelen / de Martelaren / ende boven al de
Maghet der maeghden / de Coninginne van alle Hep-
lige onse L. Vrouwe. In deser manieren bereyde de H.
Maget haer tot den dagh der bruyloften; betrouwende
op haren Salichmaker ende Heere / dat sy haren bruyde-
gom Valerianum alleen soude mogen sien sonder scha-
de van hare reynighejdt: ghelijck het oock ghebeurt is.

Hare reden
tot Valeria-
nus haren
bruydegom.

Want alsoo sy haer op den nacht van de bruyloft
met hem alleen vondt / sprack sy tot hem in deser voe-
ghen: Mijnen alderliefften bruydegom, ick hebbe eene
groote begheerte om u eene heymelijcke saecke te ont-
decken, indien ick sekerlijck wiste, dat ghy die soudt ver-
swijghen, ende niet uytbrenghen. Valerianus beloefde
ende swoer haer / dat hy die uyt sinen mondt niet en
soude laten komen. De H. Maghet seyde dan tot hem:

Sp heeft
eenen Engel
hoor be-
waerder
van hare
supberhejdt.

Ick late u weten, dat ick in mijn gheselschap hebbe ee-
nen Engel van mijnen Godt, die mijn lichaem met groo-
te sorghvuldighejdt ende yver bewaert: ende indien
ghy my wilder aen-tasten door vteeschelijcke liefde, ick
vrees dat het u leyen soude kosten: maer indien hy siet,
dat ghy my bemint met eene suyvere ende reyne liefde;
soo sal hy u beminnen, ghelijck hy my bemint; ende sal u
veel gratien bewijzen, ghelijck hy my doet.

Valerianus was een luttelken beroert / hoorende dese
woorden van de H. Cæcilia; ende andwoorde haer een
weynich bevreest ende verbaest: Indien ghy / mijne
bruydt / begheert dat ick uwe woorden gheloove; doet
my desen Enghel sien / dien ghy seght in u gheselschap
te wesen: want indien ick den selven niet en sie; soo sal
ick dencken / ende my vastelijck laten voostaen / dat
ghy op eenen anderen man verliest zyt / ende my niet en
bemint: het welck u soo qualijck ende ongheluckichlijck
sal bekomen / dat het u ende hem het leven sal kosten.
Hier op andwoorde de H. Maghet Cæcilia: Men en kan
gheen klaer-schijnende licht sien met blinde ooghen;
noch ghy en kont geenen Enghel sien met eene besmette
ende onreynne ziele. Niet-temin is 't sake dat ghy begeerte
hebt den selven te sien; soo moet ghy in I e s v m *Chri-
stum* onsen Heere ghelooven, ende alder-eerst ontfangen
het H. doopsel: op dat ghy mooght ghesuyvert worden
van uwe onsuuyrheden ende sonden.

Men en
kan gheenen
Enghel sien
met eene
besmette
ziele.

Valeria-

Valerianus toonde eenen goeden wille om dit te doen / door de groote begheerte die hy hadde / om den Enghel te sien: ende vzaeghde wie hem leeren ende doopen soude. Hy font hem tot den H. Paus Vrbanus, die eene mÿle van Roomen verborghen was / ende gaf hem lickteeckenen om hem te binden / met eenen byef aen den selven. Valerianus verhaelde hem / wat hem met Cæcilia ghebeurt was: ende als den H. man hem hadde horen spreken / viel hy ter aerden: hy hief sijne handen na den hemel / hy stortede veel tranen van blijdschap / ende hy dede sijn ghebedt aen den Heere / segghende: Alder glorieusten Heere mijnen Godt, saeyer van suyvere raden, pluckt nu de vrucht van het saet, dat ghy in *Cacilia* uwe bruydt ghesaeyt hebt; vwant siet hier Valerianus haren bruydegom, die te voren gheweest heeft ghelijck eenen fellen leeuw, dien seynt sy u nu ghelijck een saechtmoedigh lam: ende hy en soude by my niet komen met soo groote begheerte, ten ware om uwe wet te aenveerden. Daerom Heere, verlicht sijn herte, openbaert u aen hem: op dat hy u klaerlijcker bekennende, hem mach afscheyden van de ydelheyt ende ongheval van dit ellendigh leven. Ende alsoo den H. Vrbanus dese woorden sprack / openbaerde daer een oudt man / die eerweerdigh van aensicht / ende in witte kleederen gekleet was / hebbende eenen boeck in de handt / beschreven met goude letteren. Ende als Valerianus dien sagh / wierdt hy verschriekt / en viel als dootd ter aerden. Vrbanus hief hem op / en gaf hem moedt. Hy beval hem / dat hy soude lesen 't ghene dat in desen boeck gheschreven was: ende daer waren dese woorden: Den waerachtigen Godt is een, het waerachtigh geloove is een, ende 't waerachtigh Doopsel is een. Ende als Valerianus gheseyt hadde / dat hy ghehoofde al dat daer gheschreven stont / soo verdween den Enghel / die hem verthoont hadde in de ghedaente van eenen ouden man. Hy wierdt gheleert / hy wierdt ghedoopt van den H. Vrbanus, en keerde wederom na H. Cæcilia met ongheloofelijcke blijfschap en vernoechinghe.

Hy vont haer in haer vertreck biddende / en aen hare sijde eenen Enghel des Heeren / in de ghedaente van eenen schoonen jonghelinck / ghekleet met klaerheyt; ende upt sijn aensicht quam een wonderlijck licht. Valerianus was verbaest: ende den Enghel wel aensende / bemerkte hy / dat hy in sijne handen hadde twee schoone

H h

kransen

Hy seyndt
Valerianus
aen den H.
Vrbanus.

Eenen Enghel openbaert hem.

Ephes. 4.

Valerianus
bindt eenen
Enghel by
sijn bruydt/
die hen
twee cran-
sen gheeft.

cransen van roosen ende lilien / die hy upt den hemel ghebzacht hadde. Den Enghel gaf hem eenen / ende eenen aen S. Cæcilia ; segghende tot hen : Dese cransen, die ick u ghegheven hebbe, zijn ghevlochten vande bloemen, die ghepluckt worden inde lustighe ende wel-riekende velden des Hemels : welcke IESVS Christus u seynt, op dat ghy malkanderen voort-aen sout beminnen met eene reyne ende suyvere liefde. Dese bloemen en sullen noyt verflensen, noch en sullen hunnen soetē reuck niet verliezen : daer en-boven niemant en sal die moghen sien, dan die de suyverheydt beminnen, ghelijck ghy die bemint. Ende om dat ghy, Valeriane, hebt ghelooft de woorden van uwe bruyt; soo heeft Godt my tot u ghesonden, om dat ghy soudt weten, dat hy u seer lief heeft, ende dat hy bereyt is u te gheven al dat ghy van hem sult begheeren.

Hoozende den nieuwen saldaet van Christus dese groote ende goedertieren belofte / die den Enghel hem van 's Heeren weghen dede / viel hy met eene diepe oodmoedichheydt ter aerden / danckende Godt van soo groote gratie : ende daer na seyde hy tot den Enghel : Ick en hebbe in dit leven gheene meerdere begeerte / dan te sien eenen mijnen broeder ghenaemt Tiburtius bekeert tot het ghelooft van mijnen Heere IESVS Christus : want ick hebbe hem soo lief als mijn eyghen leven : ende ick wilde wel dat hy deuchtigh ware vande gratie / die ick ontfanghen hebbe. Ende alsoo den Enghel seyde / dat Godt hem hadde verleent het ghene dat hy begheerde ; dat Tiburtius soude komen tot de kennisse van 't waerachtigh licht / ende dat sy beyde haest souden ghecroont worden met de martelic ; verdween hy upt hunne ooghen / latende hem seer ghetroost in 't gheselschap van S. Cæcilia.

Terstont quam Tiburtius inde camer daer Valerianus ende de H. Cæcilia waren; ende hy roock eenen seer soeten reuck vande cransen van roosen ende bloemen / die den Enghel hen upt den hemel hadde ghebzacht; hoe wel hy die niet en sagh. Hy was hier af verwonderd (want 't en was geenen tijdt van roosen oft lilien) ende vraghde waerom dat het daer soo wel roock / om dat den selven meer hemelsch dan aertsch was. Hier upt namen de twee Heylighen eene oorsake / om Tiburtio te verclaren de groote gratie die sy van Godt hadden ontfanghen /

Hy bidt
boudt sijnen
broeder
Tiburtius.

fanghen / d'pdelheyt der goben die de verblinde hepden
 aenbaden / midts oock de waerheyt van 't Christen
 gheloobe ; ende begonsten hem te raden dat hy het selve
 soude aenbeerden ende Christen worden . Al 't welck sy
 hem sepden met soodanighe gratie / cracht ende hemel-
 schen gheest / dat Tiburtius hem ghewonnen gaf / ende
 viel de H. Cæcilia te voet ; presenterende haer in alles ge-
 hoorzaam te zyn . Hy ghingh door haren raet met synen
 broeder Valerianus by den H. Paus Urbanus : vanden
 welcken hy ghedoopt wierdt . Hy ontfingh veel gratien
 vanden Heer / ende hy wiert ghemartelizeert met synen
 broeder Valerianus ende Maximus / ghelijck inde Le-
 gende der Heplighen : te vinden is in hun leven op den
 14. dagh van April ; dat wy hier niet en verhalen / om te
 segghen 't ghene dat de H. Cæcilia epghentijck aengaet :
 hoe wel dat de martelie van dese twee broeders ende
 doozluchtighe ridders des Heeren / is de vzych van ha-
 re ghebeden / ende als een hoonigh-raet / die sy als eene
 sozghbuldighe ende constighe vie ghemaect heeft / ont
 te presenteren aende tafel vanden hemelschen Vader .

Tiburtius
 wort bekeert
 ende ghe-
 doopt.

Ma dat de twee broeders Valerianus ende Tiburtius
 ghecroont waren met de martelie / aenghestien sy waren
 rijcke ende machtighe Heeren ; soo dede Almachius (die
 hen ter doot verwesen hadde / ende begheerte hadde om
 te hebben hun groot goet) vanghen de glorieuse Maget
 Cæcilia ; die (soo hy meynde) hadde bedrogghen haren
 bypdegom ende schoon-broeder / ende die weten soude
 waer hunne groote schatten ende rijckdommen waren .
 Als sy voor hem ghezacht was / vragghde hy haer na de
 rijckdommen van Valerianus ende Tiburtius . Ende
 alsoo de H. Maghet antwoorde / dat sy versekert en wylt
 het perijckel waren (want sy waren onder alle de arme
 menschen upt-ghedeylet) soo was den Oversten seer ge-
 stoozt ; ende sepde tot haer met groote gramschap : Cæci-
 lia , indien ghy niet terstont en wilt de doot sterben /
 doet aen de goden offerhande . Maer de Maget en ach-
 tede syne snijdende woorden noch wredde dreygementen
 niet . Ten laetsten / als daer sommighe woorden tusschen
 hen bepden gheschiet waren ; willende Almachius haer
 raden / dat sy de goden soude aenbidden / ende syne be-
 belen onderdanigh zyn ; ende de heplighe Maghet haer
 selven presenterende tot alle tormenten ende pijnen / om
 Iesum Christum niet te verliezen : soo dede den Oversten

S. Cæcilia
 wordt ghe-
 vanghen.

haer leyden naer eenen tempel / om dat sy albaer soude offerhande doen / oft dat-men haer wreedelijck soude dooden. De goddeloose dienaers leyddē haer derwaerts; ende haer siende soo edel / soo rijck / soo eerbaer / soo schoon / ende inde jeught haers lebens; beweeght zijnde met een quaet medelijden; baden sy haer / dat sy haer-selven niet en soude bederven / noch haer-selven benemen de ghenuchten van dit leven om eene pdele supersticie ende dwaeshepdt; maer dat sy lieber offerhande soude doen ende ghenieten hare schoonheyt / edelhepdt / rijckdommen / ende alle andere goederen van dit leven.

Maer de H. Maghet / die haer herte inden Hemel hadde / ende aensagh met supbere ooghen de aertsche ende hemelsche dinghen ghelijck sy zijn / ende niet ghelijck sy schijnen te wesen / haer tot de selve keerende / seyde: Broeders, en denckt niet, dat voor den naem *Christi* te sterven, eenighe schade voor my sal wesen; maer een groot gewin. Want ick betrouwe op den Heere; ende ick houde voorseker, dat ick voor dit cranck ende verganckelijck leven sal vercrijghen een ander saligh ende eeuwich leven. En dunckt u niet goet ende nutbaer te zijn, eene seer slechte ende verworpen sake te verlaten, om te winnen eene andere die costelijcker ende van onwaerdeerlijcker weerden is te verlaten het slijck om het gout, de sieckte om de ghesontheydt, de doodt om het leven, ende het verganckelijck om het eeuwich? Waerom en wilt ghy niet dat ick mijn lichaem overlevere aen de tormenten, die soo haest voor-by gaen, ende aende doodt selve: want door die moet ick comen in het paleys van mijnen beminden bruydegom, die seer rijck ende seer vervult is van alle goederen, ende van eene salicheydt die nimmermeer en eyndicht? De woorden van de H. Maghet hebben soo crachtigh gheweest / ende doorsznedden in sulcker boeghen de herten vande ghene die de selve hoorde / dat sy beweeght zijnde dooz den geest vanden almachtighen Heere / beghonsten met luyder stemmen te seggen / dat sy geloofden dat *Iesus Christus* was den waerachtigen Godt. De H. Cæcilia leyde hen in haer hups: ende ontbiedende heymelijck den H. Paus Urbanus, wierden de selve van hem in 't gheloof onderwesen / ende ghedoopt met veel andere / outrent vier hondert personen; onder de welke was Gordianus eenen seer treffelijck man / ende van groote authozitept.

Sy wordt ghelept naer den tempel der afgoden.

Hare ghe-wichtighe bermanninge.

Sy bekeert vier hondert personen.

Als den Oversten Almachius vernam wat daer ghebeurt was / wiert hy seer ghestoort : ende naer dat hy de H. Maghet beproeft hadde / ende sijn uptterste best ghesdaen om haer te vermoorden / ende te brengen tot de aanbiddinghe der afgoden ; bemerkende dat het al te bergheefs was / dede hy haer sluyten in eene drooge stobe van het huys der heyligher Cæcilia selve / ende liet daer byer onder stoken ; om dat sy alsoo dooz de groote hitte soude versinachten. Maer den Heere bewaerde haer eenen gheheelen dagh ende nacht lanck / sonder dat sy eenichsins beschadicht wiert / oft eenē druppel sweets upt haer aensicht liep ; ja in teghen-deel / haer dochte dat sy was in eene koele ende ghenuechelijcke plaetse.

Als dit aen Almachius ter ooren ghekomen was / beval hy / dat men haer soude onthoofden. Den beul sloegh haer dymael ; maer en konde haer hooft niet afhouden : ende die daer tegenwoordigh waren / vergaderden het bloedt / dat upt haer wonden liep / met spongien ende doecken / om dat voor Reliquiē te bewaren. De H. Maghet leefde aldus noch dyp daghen : binnen welcken tijdt veel dienaren des Heeren haer quamen besoecken ; de welke sy vertroostede met minnelijcke woorden. Onder andere die daer tot haer quamen / was den heylighen Paus Vrbanus eenen : tot den welcken sy seyde : Dat sy vanden Heere begheert hadde, dat hy haer leven dry daghen soude verlenghen ; om hem haer goetd over te leveren, ende hem te bidden het selve onder de armen uyt te reycken, ende haer huys te wijen tot eene Kercke. Als de dyp daghen gheleden waren / ende de H. Maghet aendachtelijck in haer ghebedt lagh / vloogh hare salighe ziele claer-blinckende naer haren wel-beminden byzdegom / ten tijde vanden Keyser Alexander Severus. Den H. Paus Vrbanus begroef haer lichaem op het kerck-hof van Calixtus : ende wijede haer huys tot een kercke.

Sy worde ghesloten in een stobe / ende niet ghehindert.

Sy wort met het sweert ghequetst.

Sy gheeft haren gheest.